

Stanovisko hlavného kontrolóra k rozpočtu obce na rok 2024 a k viacročnému rozpočtu na roky 2025 – 2026

Stanovisko hlavného kontrolóra k rozpočtu mesta na rok 2024 a k viacročnému rozpočtu na roky 2025 – 2026 podľa § 18 f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2024 (ďalej len stanovisko).

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce Borčice na roky 2024 – 2026 a návrhu programového rozpočtu na roky 2024 - 2026 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z hľadiska zákonnosti, ako aj z hľadiska metodickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu Borčice (ďalej len OZ) . Je nutné podotknúť, že v čase spracovania odborného stanoviska nebol schválený štátny rozpočet na rok 2024. Vďaka vysloveniu dôvery vláde SR a schváleniu programového vyhlásenia vlády SR sa na tvorbu rozpočtu obcí uplatňuje ustanovenie článku 5, ods. 10 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti na obdobie 24 mesiacov a to znamená, že pri tvorbe rozpočtu nebolo potrebné dodržať ustanovenie článku 5, ods. 6, písm. d) „ obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.“ Rozpočet obce je vytvorený ako programový a spracovaný je podľa pravidiel rozpočtovej decentralizácie. Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Rozpočet vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je obec zakladateľom. Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet na rozpočtový rok 2024 je po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom Borčice záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Podľa § 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií

obce. Predložený návrh rozpočtu je ďalej v súlade s platnou legislatívou, ktorá určuje pravidlá tvorby a obsah rozpočtu mesta a to hlavne:

- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy zostavuje a schvaľuje rozpočet, ktorý je podľa § 9 ods. 1 základom jej finančného hospodárenia,
- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje postavenie a obsah rozpočtu, členenie rozpočtu obce,
- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ukladá povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu,
- zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý vymedzuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, ktoré musí obec pri zostavovaní rozpočtu dodržiavať

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov súvisiacich a upravujúcich postup obce pri jeho hospodárení:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy,
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Borčice,
- ostatné súvisiace právne normy súvisiace s hospodárením obcí v oblasti ich príjmov a výdavkov.

Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh viacročného programového rozpočtu obce Borčice na roky 2024 - 2026 bol zverejnený oznamom na úradnej tabuli obce a na webovom sídle mesta 28.11.2023 – 13.12.2023. Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu plyní lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2022, z monitoringu vývoja rozpočtu v priebehu roku 2023 a tiež z jeho očakávaného plnenia k 31.12.2023. V oblasti príjmov mesto rozpočtuje výšku miestnych daní a poplatkov v zmysle platných všeobecne záväzných nariadení. Návrh rozpočtu mesta na roky 2024 – 2026 sa v zmysle § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky - „bežný rozpočet“
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky - „kapitálový rozpočet“
- c) finančné operácie

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, kde bežné príjmy sú rozpočtované v sume 255 160 € a bežné výdavky sú rozpočtované v sume 250 160 €. Prebytok je rozpočtovaný vo výške 5 000 €.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový, kde kapitálové príjmy sú nula € a kapitálové výdavky 117 000 €, schodok je rozpočtovaný vo výške 117 000 €.

PRÍJMOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

Príjmová časť rozpočtu vo výške 367 160 € je vytvorená v súlade so zákonnými podmienkami určujúcimi miestne dane, rozpočtové určenie dane z príjmov. Ďalej jednotlivé položky príjmov obsahujú finančné povinnosti fyzických a právnických osôb ustanovené vo VZN a v interných predpisoch mesta. Uvedený návrh príjmov je objektívnym odhadom predpokladanej úrovne, ktorú môže mesto dosiahnuť.

Bežný rozpočet

	Návrh rozpočtu
bežné príjmy	255 160
bežné výdavky	250 160

Hospodárenie - prebytok	+ 5 000
--------------------------------	----------------

Kapitálový rozpočet:

	Návrh rozpočtu
Kapitálové príjmy	0
Kapitálové výdavky	117 000
Hospodárenie - schodok	-117 000

Finančné operácie:

	Návrh rozpočtu
príjmové fin. operácie	112 000
výdavkové fin. operácia	0
Hospodárenie - prebytok	+ 112 000

Návrh rozpočtu príjmov : 367 160 €

100 Daňové príjmy	242 760 €
200 Nedaňové príjmy	9 770 €
300 Granty a transfery- OS	2 630 €
400 Finančné operácie – príjmové	112 000 €

Návrh rozpočtu výdavkov: 367 160 €

600 Bežné výdavky	250 160 €
700 Kapitálové výdavky	117 000 €
Finančné operácie:	0 €

BEŽNÉ PRÍJMY :

Daňové príjmy

Pre hospodárenie obce je veľmi dôležitý výnos dane z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej podiel na celkových bežných príjmoch je významný a akýkoľvek negatívny vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb by ovplyvnil vyrovnanosť rozpočtu. V roku 2024 je rozpočtovaný príjem daní z fyzických osôb vo výške 202 000 €, čo by znamenalo v porovnaní s rokom 2022 nárast o 3 160 €. Pozitívne hodnotím opatrný prístup k tvorbe návrhu rozpočtu pri tejto položke, keď v návrhu rozpočtu na rok 2024 sa počíta s odhadovanou sumou príjmov z podielu na dani z príjmov fyzických osôb ako uvádza novembrová prognóza Ministerstva financií SR. Dôležitou

skupinou daňových príjmov sú majetkové dane tvorené daňou z nehnuteľnosti , ktorá zahŕňa daň z pozemkov, zo stavieb, z bytov a nebytových priestorov.

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu príjmov obsahuje aj príjem vo výške 9 770 – patria sem hlavne správne poplatky.

Granty a dotácie

V roku 2024 obec očakáva dotáciu vo výške 2 630 €, týkajúca sa sociálnej sféry.

KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Obec neočakáva žiadne.

Naplnenie cieľa rozpočtu v oblasti kapitálových príjmov závisí od úspešnosti obce v získavaní cudzích zdrojov, najmä NFP na financovanie projektov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátnych fondov, z rozpočtu EÚ a NFP na financovanie medzinárodných projektov.

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Príjmy z finančných operácií sú rozpočtované vo výške 112 000 € a tvorí prevod z rezervného fondu. Tieto prostriedky sú rozpočtované z dôvodu pokrytia investičných zámerov obce.

VÝDAVKOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

BEŽNÉ VÝDAVKY

Rozpočet bežných výdavkov závisí od plnenia bežných príjmov a od bežných grantov a transferov, z ktorých sa zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy. Rozpočet bežných výdavkov je vo výške 250 160 €. Návrh rozpočtu bežných výdavkov pokrýva potreby obce.

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Obec si v roku 2024 naplánovala kapitálové výdavky v celkovej 117 000 €. Výrazný nárast kapitálových výdavkov je z dôvodu obstarania hmotného majetku -plánovaná realizácia investičných zámerov obce, najmä dobudovanie verejnej kanalizácie a odkúpenie budovy.

VÝDAVKOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Žiadne .

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný ako vyrovnaný a v prípade naplnenia bude smerovať k hospodárnemu zabezpečeniu jeho potrieb. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu obce Borčice na roky 2024 – 2026 konštatujem, že je zostavený v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi a predložený návrh odporúčam schváliť.

06.12.2023

Mgr. Mária Brezaniová